

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Освітня програма	«ПРАВО ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Форма здобуття вищої освіти	очна (денна)
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська

КИЇВ – 2025

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено на засіданні кафедри загальноправових дисциплін від 14 серпня 2025 року, протокол №10.

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Курс(и)	3
Семестр(и)	6
Обсяг (<i>кредити ЄКТС/години</i>)	4 ЄКТС/120
Кількість змістовних модулів	2
Розподіл годин за видами навчальної діяльності:	
лекції (Л)	26
семінарські заняття (СЗ)	16
практичні заняття (ПЗ)	14
самостійна робота (СР)	64
форма підсумкового контролю (<i>семестр</i>)	диференційований залік, 6-й семестр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета та основні завдання навчальної дисципліни:

Мета: формування стійких знань про право Європейського Союзу, його особливості, основні галузі та інститути. Формування у студентів теоретичних та практичних знань, умінь та навичок у сфері організаційних та правових основ функціонування Європейського Союзу.

Завдання:

- опанування студентами основними теоретичними положеннями та категоріями;
- розвиток вміння логічно мислити, професійно обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з проблем права Європейського Союзу та міжнародного права;
- сприяти формуванню вмінь і навичок аналізувати міжнародні договори, здійснювати їх пошук та систематизацію, вирішувати певні практичні ситуації щодо міжнародних спорів, міжнародних конфліктів та з питань протидії транскордонній злочинності;
- аналізувати основні положення Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС, визначати шляхи подальшої співпраці;
- правильно оцінювати сучасне міжнародно-правове становище України, визначати основні напрямки її зовнішньої діяльності, особливостей дії права Європейського Союзу в окремих напрямках співробітництва

2.2. Результати навчання:

Обов'язкова навчальна дисципліна «Основи права Європейського Союзу» спрямована на досягнення програмних результатів навчання, які в інтегрованому (синтезованому) вигляді визначені у профілі освітньо-професійної програми «Право інформаційної безпеки» (від 10.07.2023 р. № 29/19-4011/ві), а саме:

РН-2	Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини
РН-3	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
РН-4	Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.
РН-5	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
РН-6	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
РН-13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права
РН-20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
РН-21	Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СР
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Семестр 6-й						
Змістовний модуль I. Система права, інституційний механізм, політика безпеки Європейського Союзу та європейська інтеграція України						
Тема 1. Виникнення і розвиток Європейського Союзу та його правової системи.	10	4				6
Лекція 1. Становлення та розвиток права Європейського Союзу.		4				
Самостійна робота 1. Особливості правопорядку Європейського Союзу.						6

Тема 2. Загальна характеристика права Європейського Союзу. Співвідношення ПЄС з міжнародним правом та національним правом держав-учасниць.	12	2	2			8
Лекція 1. Принципи права та джерела права Європейського Союзу. ПЄС і національне право держав-учасниць.		2				
Семінарське заняття 1. Система права Європейського Союзу.			2			
Самостійна робота 1. Правова природа Євросоюзу та його правової системи.						8
Тема 3. Загальна характеристика інституційної системи та інститутів Європейського Союзу.	12	2	2			8
Лекція 1. Загальна характеристика інституційного механізму Євросоюзу.		2				
Семінарське заняття 1. Поняття та джерела інституційного права Європейського Союзу.			2			
Самостійна робота 1. Правовий статус інститутів Європейського Союзу.						8
Тема 4. Спільні напрями політики й діяльності Європейського Союзу.	12	2	2			8
Лекція 1. Захист прав людини в Європейському Союзі.		2				
Семінарське заняття 1. Становлення та розвиток захисту прав людини в Європейському Союзі.			2			
Самостійна робота 1. Громадянство ЄС та захист прав людини в Європейському Союзі. Спільна зовнішня політика і політика безпеки ЄС.						8
Тема 5. Судовий контроль у праві Європейського Союзу.	14	2	4	2		6
Лекція 1. Компетенція та сфери діяльності Європейського Союзу і Європейського Співтовариства.		2				
Семінарське заняття 1. Юрисдикція Суду Європейського Союзу.			4			
Практичне заняття 1. Судова система ЄС: суд, загальний суд, спеціалізовані суди.				2		
Самостійна робота 1. Співпраця судів у цивільних та кримінальних справах.						6

Модульна контрольна робота № 1 (під час практичного заняття за темою 5)						
Всього годин за змістовний модуль 1	60	12	10	2		36
Змістовний модуль 2. Право Європейського Союзу та питання співробітництва України і Європейського Союзу						
Тема 6. Правове регулювання зовнішніх зносин Європейського Союзу	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>2</i>		<i>6</i>
Лекція 1. Правове регулювання спільної політики безпеки та спільної зовнішньої політики в ЄС.		<i>4</i>				
Семінарське заняття 1. Діяльність Європейського Союзу в сфері спільної зовнішньої політики і політики безпеки.			<i>2</i>			
Практичне заняття 1. Взаємодія Європейського Союзу в сфері спільної зовнішньої політики і політики безпеки.				<i>2</i>		
Самостійна робота 1. Представництво Європейського Союзу на міжнародній арені.						<i>6</i>
Тема 7. Історія розвитку відносин між Україною та Європейським Союзом, їх нормативно-правове регулювання.	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>4</i>		<i>4</i>
Лекція 1. Принципи права та джерела права Європейського Союзу. ПЄС і національне право держав-учасниць.		<i>4</i>				
Семінарське заняття 1. Правові інструменти співпраці України з Європейським Союзом			<i>2</i>			
Практичне заняття 1. Інструменти співпраці України з Європейським Союзом				<i>4</i>		
Самостійна робота 1. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу.						<i>4</i>
Тема 8. Правові аспекти взаємовідносин України та Європейським Союзом.	<i>16</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>2</i>		<i>8</i>
Лекція 1. Організаційно-правові засади європейської інтеграції України.		<i>4</i>				
Семінарське заняття 1. Зміст та напрями європейської інтеграції України			<i>2</i>			
Практичне заняття 1. Характеристика				<i>2</i>		

європейської інтеграції України						
Самостійна робота 1. Інформаційна політика України в контексті європейської інтеграції.						8
Тема 9. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу.	16	2		4		10
Лекція 1. Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.		2				
Практичне заняття 1. Механізми адаптації законодавства України до законодавства ЄС.				4		
Самостійна робота 1. Роль Європейської Комісії в механізмі реалізації рішень Європейського Союзу.						10
Всього годин за змістовний модуль 2	60	14	6	12		28
Підсумковий контроль (диференційований залік)				2*		
Всього годин за навчальну дисципліну	120	26	16	14		64

* диференційований залік проводиться на останньому семінарському або практичному занятті.

Організаційно-методичні вказівки до проведення навчальних занять та контрольних заходів (за потреби): лекційні заняття проводяться з використанням мультимедійного обладнання.

4. Основні методи навчання:

Під час вивчення дисципліни «Основи права Європейського Союзу» використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія;
- наочні методи: ілюстрування, демонстрування;
- практичні методи: вправи, практичні завдання, вирішення задач, робота з міжнародними нормативно-правовими актами;
- інші методи: індукції і дедукції, аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, конкретизації, виділення головного.

Під час проведення індивідуальної роботи здобувачам вищої освіти можуть ставитись наступні індивідуальні завдання:

- підготовка конспекту, схем або слайдів із змістового модуля;

- підготовка реферату, огляду, бібліографічного покажчика із змістового модуля;
- розв'язання та складання практичних задач різного рівня складності із змістового модуля;
- написання наукової роботи, статті, підготовка виступів на конференціях тощо.

5. Оцінювання результатів навчання:

5.1. Результати навчання здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою як сума балів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою як сума балів поточного та підсумкового контролю із застосуванням наступних вагових коефіцієнтів, загальна сума яких дорівнює 1:

Вид контролю	Ваговий коефіцієнт
Поточний контроль (К)	0,6
Підсумковий контроль (ПК)	0,4

Підсумкова семестрова оцінка (ПСО) обчислюється за формулою:
ПСО = К+ПК

5.2. Складниками для обчислення балу поточного контролю здобувача вищої освіти є:

Види навчальної діяльності	Кількість балів (максимальна)
Робота на семінарських заняттях	5
Робота на практичних заняттях	5
Виконання завдань для самостійної роботи	5
Виконання індивідуальних завдань	5
Виконання модульної контрольної роботи	5
Участь (доповіді) на наукових студентських (курсантських) конференціях (круглих столах)	5

Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю 60

5.3. Шкала оцінювання здобувача вищої освіти:

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки

A	90-100	<i>Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	84-89	<i>Дуже добре – вище середнього рівня, але з кількома помилками.</i> Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75-83	<i>Добре – загалом правильна робота, але з певною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	65-74	<i>Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.</i> Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60-64	<i>Достатньо – виконання задовольняє мінімальні вимоги.</i> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
FX	35-59	<i>Незадовільно – потрібна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1-34	<i>Незадовільно – потрібна значна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни:

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.

2. Право Європейського Союзу: навч.-метод. посіб. для практ. занять та самостійної роботи / за ред. Х. Безруза; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2024. 173с.

3. Право Ради Європи : навч. посіб. / Вікторія Кузьма ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Харків : Право, 2024. – 484 с.

3. Право Європейського Союзу : підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакулєнко, Ван Елсуwege П. та ін.] ; за ред. Р. А. Петрова. – Вид. 10-те, змінене і допов. – Харків : Право, 2021. – 484 с

4. Право Європейського Союзу. Підручник. Харків «Право». 2024. 488 с.

5. Грицяк І.А. Право та інституції Європейського Союзу: Навч. посіб. / Нац. Акад. держ. упр. при Президентові України. – К.: К.І.С., 2024.

6. Право Європейського Союзу: підручник/ за ред.О.К. Вишнякова.- Одеса: Фенікс, 2023. – 883 с.

Допоміжна література:

7. Грищенко К. Спільна європейська політика безпеки та оборони: проблеми формування і перспективи реалізації // Стратегічна панорама. – 1999. – № 4. – С. 27-31.
8. Договір про заснування ЄС від 7 лютого 1992 року // О. Ж. 1992, С 224.
9. Європейський Союз: консолідовані договори / Наук. ред. В. Муравйова. – К.: Port-Royal, 1999. – 206 с.
10. Каліцка-Міколайчик А. Європейська політика сусідства та її значення для держав Східної Європи / А. Каліцка-Міколайчик // Вроцлавсько-Львівський юридичний збірник. – Вроцлав, 2010. – Вип. 1. – С. 86–100.
11. Конституційні акти Європейського Союзу. Ч. I. – К.: Юстиніан, 2005. – 512 с.
12. Луць Л. А. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України (теоретичні аспекти): Монографія. – К.: Ін-т держави та права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003.
13. Микієвич М. Міжнародно-правові аспекти співробітництва Європейського Союзу з третіми країнами: Монографія. – Л.: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001.

Нормативно-правові акти

Міжнародно-правові акти:

1. Договір про Європейський Союз (Маастрихтський договір), 29 липня 1992 року – про Спільну зовнішню політику та політику безпеки і Європейську політику безпеки та оборони – Декларація про ЗЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://europa.eu.int/eur-lex/en/treaties/dat/EU_treaty.html.
2. Римський договір 1947 р. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.zakony.com.ua/juridical.html?catid=44493>, вільний.
3. Угода між Україною та Європейським поліцейським офісом про стратегічне співробітництво від 4 грудня 2009 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_954
4. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб від 18 червня 2007 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_851
5. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами від 14 червня 1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_012
6. Хартія основних прав Європейського Союзу від 7 грудня 2000 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_524
7. Амстердамські договори до договору про Європейський Союз, Договорів про заснування Європейських Співтовариств та деяких пов'язаних з ними актів 1997 р.

8. Ніщський договір про внесення змін та доповнень до договору про Європейський Союз, Договорів про заснування Європейських Співтовариств та деяких пов'язаних з ними актів 2000 р.

9. Лісабонські договори про ЄС та про функціонування ЄС 2007 р.

10. Хартія Європейського Союзу про основні права 2000 р.

Закони України

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.

2. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 1.07.2010 р.

3. Про ратифікацію Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами. Закон України від 10 листопада 1994 року №237/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №46. – Ст. 415.

4. Про ратифікацію Протоколу до Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами (УПС) про приєднання Чеської Республіки, Естонської Республіки, Республіки Кіпр, Латвійської Республіки, Литовської Республіки, Угорської Республіки, Республіки Мальта, Республіки Польща, Республіки Словенія та Словацької Республіки до УПС та внесення змін до УПС. Закон України від 06 липня 2005 року №2753-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – №34. – Ст. 440.

5. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Закон України від 18 березня 2004 року №1629-IV // Урядовий кур'єр. – 2004. – 20 квіт.

6. Про міжнародні договори" від 29 червня 2004 року №1906-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №50. – Ст. 540.

Постанови Верховної Ради України:

1. Про заяву Верховної Ради України "Про започаткування переговорів між Україною та ЄС щодо укладення нового базового договору". Постанова Верховної Ради України від 22 лютого 2007 р.// Україна - ЄС: від Плану дій до посиленої угоди. – К., 2007.

2. Про основні напрямки зовнішньої політики України. Постанова Верховної Ради України від 2 липня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №37. – Ст. 379.

Укази Президента України

1. Про забезпечення виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом і вдосконалення механізму співробітництва з Європейськими Співтовариствами (Європейським Союзом). Указ Президента України від 24 лютого 1998 року № 148/98 // Офіційний вісник України. – 1998. – №8. – Ст. 296.

2. Про затвердження стратегії інтеграції України до Європейського Союзу. Указ Президента України від 11 червня 1998 року №615/98 // Офіційний вісник України. – 1998. – №24. – Ст. 870.

3. Про Програму інтеграції України до Європейського Союзу. Указ Президента України від 14 вересня 2000 року №1072/2000 // Офіційний вісник України. – 2000. – №39. – Ст. 1648.

4. Про Національну комісію із зміцнення демократії та утвердження верховенства права. Указ Президента України від 5 липня 2005 року №1049/2005 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 27. – Ст. 1543.

Постанови Кабінету Міністрів України:

1. Деякі питання адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Постанова Кабінету Міністрів України №1365 від 15 жовтня 2004 року // Офіційний вісник України. – 2004. – №42. – Ст. 2763.

2. Про затвердження Положення про Міжвідомчу координаційну раду з адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Постанова Кабінету Міністрів України №1773 від 12 листопада 1998 року // Офіційний вісник України. – 1999. – №33. – Ст. 1734.

3. Про Концепцію адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Постанова Кабінету Міністрів України №1496 від 16 серпня 1999 року // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2001. – №3. – С. 96–100.

4. Питання діяльності Української частини комітету з питань співробітництва між Україною та Європейськими Співтовариствами /Європейським Союзом. Постанова Кабінету Міністрів України №1074 від 13 липня 1998 року // Урядовий кур'єр. – 1998. – 23 лип.

5. Угода між Кабінетом Міністрів України та Європейським Співтовариством про торгівлю деякими сталеливарними виробами від 22 листопада 2004 року // Офіційний вісник України – 2004. – №51. – Ст. 3425.

Відомчі нормативні акти

1. Про затвердження Інструкції про порядок погодження зі СБ України оформлення віз іноземцям та особам без громадянства дипломатичними представництвами та консульськими установами України за кордоном в державі їх тимчасового або постійного проживання: Наказ СБ України та Міністерства закордонних справ України від 16.02.2012 р. № 67/45.

2. Про затвердження Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства: Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України від 23.04.2012 р. № 353/271/150.

3. Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України: Наказ Міністерства оборони України від 23.03.2017 р. № 164.

4. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів: Наказ МВС, СБ України, Держ.комітет у правах охорони ДКУ, Державна митна Служба України від 09.01.1997 № 54/1858.

Інформаційні ресурси (інтернет-джерела):

Сайт Верховної Ради України - <http://zakon.rada.gov.ua/>;

Сайт Міжнародної Федерації товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця: <http://www.ifrc.org>

Сайт Міжнародного руху Червоного Хреста та Червоного Півмісяця: <http://www.redcross.int>

Сайт ООН: <http://www.un.org>

Сайт міжнародних договорів: <http://www.untreaty.un.org>.

Сайт даних про організації системи ООН: <http://www.unsystem.org>

Сайт Комісії міжнародного права: <http://www.un.org/law/ilc>

Сайт Міжнародного Суду ООН: <http://www.icj-cij.org>

Сайт Міжнародного кримінального суду: <http://www.icc.org>

Сайт по правах людини: <http://www.unhchr.ch>

Сайт Міжнародної комісії по встановлення фактів: <http://www.ihffc.org>

Сайт досліджень по МГП: <http://www.ihl.research.org>

Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції в Україні // <http://iom.org.ua/ua/>

Офіційний сайт Управління Верховного комісара ООН в Україні // <http://unhcr.org.ua/uk/>

Адреса розміщення робочої програми навчальної дисципліни
Платформа дистанційного навчання НА СБ України
<https://moodle.nasbu.edu.ua>

(офіційний вебсайт НА СБУ / платформа дистанційного навчання / електронний ресурс навчально-наукового інституту, кафедри, бібліотеки тощо)

7. Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни

№ п/п	Дата, номер протоколу засідання кафедри (спільного засідання кафедр)	Рішення за результатами перегляду	Підпис керівника кафедри
1.	Протокол №10 від 14.08.2025	РПНД за основними показниками відповідає ОП (реєстр. №29/1/7-7380/ві від 30.08.2024) та НП (реєстр. № 29/1-7998/ві від 19.09.2024). Рекомендувати для використання в освітньому процесі на наступний навчальний рік без змін.	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			